

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

مؤمن واقعی آنست که مردم او را به جان و مال شان امین بدانند

(ترجمه)

از ابوهریره رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود:

«الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ النَّاسُ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ، وَالْمُؤْمِنُ مَنْ أَمِنَهُ النَّاسُ عَلَى دِمَائِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ» (رواه نسائی)

ترجمه: مسلمان (راستین و حقیقی) کسی است که مسلمانان از دست و زبان او در امان باشند و احساس امنیت کنند و مؤمن (واقعی) کسی است که مردم از سوی وی نسبت به جان و مال خود احساس خطر نکنند.

تشریح حدیث

این حدیث شریف مسلمان و مؤمن را برای ما معرفی می نماید؛ زیرا هر مسلمان مؤمن نیست، اما هر مؤمن مسلمان است، چنانچه الله سبحانه و تعالی می فرماید:

﴿قَالَتِ الْأَعْرَابُ آمَنَّا قُلْ لَمْ تُؤْمِنُوا وَلَكِنْ قُولُوا أَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ الْإِيمَانُ فِي قُلُوبِكُمْ﴾ [حجرات: ۱۴]

ترجمه: اعراب (که به تو منت گذارده) گفتند (بدون جنگ) ایمان آوردیم، بگو هرگز ایمان نیاورده اید بلکه بگویید اسلام آوردیم؛ چون ایمان داخل قلب شما نشده است.

بدین اساس، اسلام به معنای داخل شدن در دین محمد صلی الله علیه وسلم، تسلیم و گردن نهادن می باشد. از مقتضیات اسلام این است که مسلمانان از شر زبان و دست مان در امان باشند، برابر است که اذیت کوچک باشد یا بزرگ؛ پس تهمت زدن، عیب جویی، تعدی با دست و هر آنچه برای مردم اذیت پنداشته شود، گناه بزرگ و سرکشی در مقابل احکام الله سبحانه و تعالی می باشد. اما ایمان همانا تصدیق قاطع به یگانگی الله سبحانه و تعالی و نبوت رسول الله صلی الله علیه وسلم و باور به قرآن و آنچه در آن آمده است، می باشد. از مقتضیات ایمان است که انسان را مردم به جان و مال شان امین دانسته از او ترسی نداشته باشند و از شر او خود را به امن بدانند. پس کسی که ایمان به الله سبحانه و تعالی دارد، باید هتک حرمت و خون مردم را یک امر بزرگ دانسته و به این حرام نزدیک نگردد. اما هستند کسانی که بالای مردم تسلط می یابند، خون های شان را می ریزانند، اموال شان غصب نموده و امانت ایمان را در حق شان خیانت می نمایند، بدین لحاظ مردم ایشان را در حق خود امین نمی دانند، آن ها کسانی هستند که صفت ایمان از ایشان رخت بسته است.

این حدیث برای همه مردم و حکام خاص می باشد، پس کسانی که به این دین راضی شده اند، برای شان لازم است که به آن ثبات و پایداری داشته باشند، تا وقتی که حکم شرعی یک عمل معلوم نگردیده است به انجام آن اقدام نکنند؛ زیرا هر عمل از خود حکم شرعی دارد که مسلمان باید آن را در نظر داشته باشد. حکامی که سلطه این امت را به دوش دارند این را بدانند که آن به حیث یک امانت در دست شان می باشد، در اجرای حکمرانی افراط (از حدود الله سبحانه و تعالی تجاوز) نمایند، امنیت مردم را از بین برده و بالای شان ظلم نکنند، و در مراعات نمودن احوال مردم از ایستاد شدن به نزد الله سبحانه و تعالی و روز قیامت خوف داشته باشند.

خلاصه‌ی حدیث

مؤمن به کسی گفته می‌شود که به او امر و نواهی الله سبحانه و تعالی پایبند باشد و مردم بالای او اعتماد و اطمینان کامل داشته و از تلف نمودن مال و ریختن خون‌شان از او هراسی نداشته باشند. هم‌چنان در حق حکام چنین صدق می‌نماید، اگر در حق مردم از الله بترسند و احوال مردم را مراعات نمایند حکام مؤمن و خوبی هستند، در غیر آن صفت مؤمن از آن‌ها سلب گردیده است.